

Gemeenten voortaan verantwoordelijk voor inkomensafhankelijke verzorging en begeleiding

Door: Jeroen den Blijker – 31 oktober 2012 - Trouw

Jarenlang tikte de AWBZ als een tijdbom onder de zorgkosten. Maar Samsom en Rutte weten die met het regeerakkoord aardig te demonteren. Voor de burger die zorg nodig heeft, heeft dat grote gevolgen.

De AWBZ wordt flink afgeslankt en blijft in feite alleen nog bestaan voor ouderen en gehandicapten die hun leven lang wonen in een zorginstelling (0,5 miljard euro besparing). Verder denkt het kabinet 1,7 miljard te kunnen bezuinigen door verzorging, begeleiding en dagbesteding in 2015 volledig naar gemeenten door te schuiven en zorgverzekeraars verantwoordelijk te maken voor de geestelijke gezondheidszorg.

Per saldo zijn het diep ingrijpende maatregelen. Slechts weinigen zullen wakker liggen van de verplichting tot hergebruik van rolstoel en scootmobiel die Rutte II wil invoeren. Verschillende gemeenten namen al zo'n maatregel en landelijk levert dat vijftig miljoen op. De échte klappen vallen door de manier waarop het nieuwe kabinet AWBZ-functies als verzorging, begeleiding en dagbesteding doorschuift naar gemeenten. Die krijgen daar slechts 75 procent van het huidige budget bij. Dat gaat mensen dus hun zorgkosten, waarbij het inkomen het criterium wordt. En de vraag is of er familie of vrienden zijn die zorgtaken kunnen overnemen. Zo wil het kabinet ook 1,1 miljard snoeien op huishoudelijke hulp.

Op deze bezuinigingsmaatregel is veel kritiek mogelijk. Gemeenten moeten nu via de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) zorg gaan inkopen voor uiteenlopende groepen, met vaak zeer specifieke wensen. Maar kunnen ze dat ook? De ene gehandicapte is immers de andere niet. Bij patiëntenkoepel NPCF leeft verder de vrees dat gemeenten in plaats van goede zorg, liever hun geld steken in bijvoorbeeld een nieuw stadhuis of straatmeubilair. Het recht op deze zorg wil Rutte II namelijk schrappen - het wordt een voorziening. Of dat je als chronische patiënt beter af bent in een rijke gemeente dan in een arme. Of dat gemeenten cliënten, die normaliter met wat ondersteuning gewoon thuis zouden kunnen blijven wonen, uit financiële redenen afschuiven naar de zorginstellingen. Die zorg komt voor rekening van het rijk.

Daarnaast verdwijnen allerlei financiële compensatieregelingen, die nu nog vooral chronisch zieken uit de wind houden. Zo wil het kabinet ruim 850 miljoen besparen door de extra toeslag voor chronisch zieken en gehandicapten en de Compensatieregeling eigen risico af te schaffen. Van dat bedrag pompen Rutte en Samsom weer 100 miljoen euro naar de gemeenten - om chronisch zieken en gehandicapten te compenseren.